

CHARAKTERYSTYKA PRZYJAZDÓW DO POLSKI W OKRESIE STYCZEŃ - WRZESIEŃ 2011 ROKU

I. Przyjazdy do Polski

Wstępne szacunki¹ Instytutu Turystyki wskazują, że w ciągu trzech kwartałów 2011 roku mieliśmy około 46,6 milionów wizyt cudzoziemców, o 4,5% więcej niż w tym samym czasie poprzedniego roku. Liczbę przyjazdów turystów szacujemy na ponad 10 mln (o 6,6% więcej).

Tabela 1. Liczba przyjazdów w trzech kwartałach 2011 r. według głównych grup krajów (w tys.)

Kraj/grupa krajów	Przyjazdy ogółem	Zmiana %	w tym turyści	Zmiana %
Ogółem świat	46575	4,5%	10110	6,6%
27 krajów Unii Europejskiej	37570	2,7%	6790	3,1%
15 UE	22145	-0,9%	5410	2,4%
Niemcy	19990	-1,1%	3460	1,2%
Wielka Brytania	390	-8,2%	360	-5,3%
Niderlandy	330	4,8%	300	5,3%
Austria	300	3,4%	270	3,8%
Włochy	245	11,4%	220	7,3%
Francja	210	5,0%	180	5,9%
Szwecja	145	-6,5%	125	4,2%
<i>Pozostałe kraje UE15</i>	535	1,9%	495	11,2%
Nowe kraje UE	15425	8,5%	1380	6,2%
Czeska Republika	8620	24,2%	150	11,1%
Słowacja	4210	-5,0%	80	6,7%
Litwa	1850	-12,7%	500	2,0%
Łotwa	290	0,0%	250	8,7%
Węgry	185	5,7%	160	3,2%
<i>Pozostałe kraje UE12</i>	270	3,8%	240	11,6%
Sąsiedzi spoza Schengen	8040	13,9%	2390	20,1%
Ukraina	4130	15,0%	1130	14,1%
Białoruś	2450	7,9%	880	25,7%
Rosja	1460	21,7%	380	26,7%
Ważne zamorskie	395	2,6%	385	5,5%
USA	210	2,4%	200	5,3%
<i>Pozostałe*</i>	185	2,8%	185	5,7%
Reszta świata	570	1,8%	545	0,9%

Źródło: oszacowania Instytutu Turystyki.

¹ Wielkość ruchu przyjazdowego jest szacowana na podstawie: pomiaru wykonywanego przez Instytut Turystyki, publikowanych przez Straż Graniczną bieżących danych o ruchu granicznym na granicy zewnętrznej strefy Schengen (pomocne są też dane Straży Granicznej z wcześniejszych lat); danych GUS o liczbie cudzoziemców korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego według krajów.

Jak podaje GUS, w trzech kwartałach 2011 roku z obiektów zakwaterowania zbiorowego skorzystało 3483 tys. turystów zagranicznych – o 6,1% więcej niż w trzech kwartałach 2010 roku, ale jeszcze minimalnie mniej (0,7%) niż w tym samym okresie przedkryzysowego 2007 roku. Liczba udzielonych noclegów wzrosła o 5%, ale w stosunku do 2007 roku zmalała o 4,1%. Do europejskich krajów o największym, ponad dziesięcioprocentowym wzroście liczby korzystających z bazy noclegowej w 2011 r. należą: Malta, Rosja, Hiszpania, Białoruś, Turcja, Ukraina, Grecja, Łotwa, Słowacja, Republika Czeska, Węgry, Estonia i Austria. Wśród krajów pozaeuropejskich największy wzrost zanotowały: Chiny, Indie i Hong Kong. Tylko kilka krajów charakteryzuje się spadkiem liczby gości w bazie noclegowej rejestrowanej przez GUS. Są to: Cypr, Japonia, Luksemburg, W. Brytania, Irlandia i Korea Płd.

II. Charakterystyka przyjazdów turystów zagranicznych

Cele przyjazdów

Główne cele przyjazdów (%)	Ogółem	Niemcy	14 UE	Nowe kraje UE	Ro., Biał., Ukr.	Główne zamorskie
Służbowe	28	22	31	38	30	18
Turystyczne	22	30	24	25	8	29
Odwiedziny	18	22	19	11	14	32
Zakupy	10	5	1	6	29	1
Tranzyt	7	3	7	14	6	4
Inne cele	15	18	18	6	13	16

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

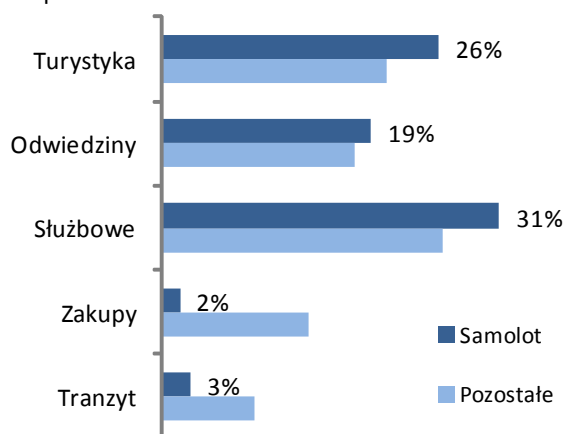
W trzech kwartałach 2011 roku struktura celów pobytu nie uległa większym zmianom, ale pewne segmenty rynku zwiększyły się w większym stopniu niż pozostałe. Niezmiennie dominujące przyjazdy służbowe i w interesach wzrosły z około 2,3 mln przyjazdów do 2,8 mln, podczas gdy przyjazdy typowo turystyczno-wypoczynkowe wzrosły nieznacznie (z 2,1 do 2,2 mln). Jeśli doliczymy odwiedziny w miejscu pochodzenia, segment prywatnych przyjazdów turystycznych można oszacować na około 2,5 mln.

Odwiedziny u krewnych lub znajomych wzrosły z 1,6 do 1,85 mln.

Nieznacznie wzrosły też rozmiary turystyki zakupowej (z 0,95 mln do 1 mln). Liczba przejazdów tranzytowych zmalała z 0,8 do 0,7 mln.

W nowym systemie badań analizujemy zróżnicowanie celów pobytu zależnie od środka transportu. Zwraca uwagę dość trwała zależność, że wśród podróżujących drogą lotniczą odsetek podróży służbowych, a także przyjazdów typowo turystycznych, jest wyższy niż wśród pozostałych.

Rys. 1. Zróżnicowanie celów pobytu według środka transportu.

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Struktura przyjazdów służbowych i w interesach

Rodzaj podróży służbowej (%)	Ogółem	Niemcy	14 UE	Nowe kraje UE	Ro., Biał., Ukr.	Główne zamorskie
Interesy w imieniu firmy	29	19	42	17	28	72
Samodzielne interesy	14	15	14	4	20	9
Transport	36	45	6	72	38	2
Targi i wystawy	3	3	5	1	2	0
Kongresy, konferencje	9	12	14	3	5	9
Inne służbowe	9	6	19	3	7	8

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Na to, co się określa jako „przyjazdy służbowe i w interesach” składa się kilka rodzajów podróży o odmiennym charakterze. Są to przede wszystkim przyjazdy delegacyjne, tj. związane z prowadzeniem interesów w imieniu firmy (około 30% – nieco więcej niż w ubiegłym roku) oraz przyjazdy mające na celu prowadzenie samodzielnych interesów (14% - wyraźnie mniej niż w poprzednich latach). Ponad jedna trzecia przyjazdów służbowych przypada na podróże kierowców i innych osób związanych z usługami transportowymi (wyraźny wzrost). Rodzaj podróży służbowych

dużym stopniu zależny od kraju pochodzenia. Warto zwrócić uwagę na „transport”, który jest domeną wszystkich naszych sąsiadów i „interesy w imieniu firmy”, bardzo często deklarowane przez turystów biznesowych ze starej Unii, a w jeszcze większym stopniu z krajów zamorskich.

Długość pobytu

Liczba noclegów (%)	Ogółem	Niemcy	14 UE	Nowe kraje UE	Ro., Biał., Ukr.	Główne zamorskie
1 do 3 nocl.	65	62	42	84	91	6
4 do 7 nocl.	25	29	41	15	7	28
8 do 28	10	9	16	1	2	66
Ponad 4 tyg.	0	0	1	0	0	0
<i>Średnia liczba noclegów</i>	3,9	3,7	5,4	2,4	1,9	11,0

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

W badanym okresie 2011 roku średnia długość pobytu ogółu turystów w Polsce ponownie zmalała, przy czym najbardziej zmalała długość pobytu turystów z krajów pozaeuropejskich. Jak poprzednio, długość pobytu zależy od środka transportu. Przyjazdy drogą lotniczą wiążą się z dłuższym pobytem w Polsce (6,7 nocl.), podczas gdy ci, którzy przybyli drogą lądową pozostają w Polsce dużo krócej (2,7 nocl.). W trzecim kwartale roku średni pobyt był, jak zazwyczaj, dłuższy niż w pierwszym półroczu i wyniósł 4,4 nocl.

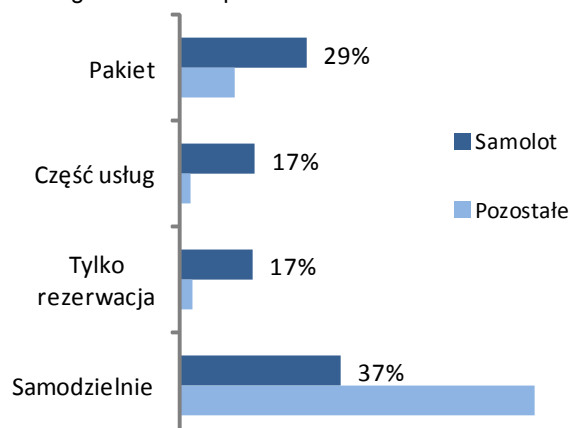
Sposób organizacji przyjazdu

17% turystów odwiedzających Polskę w ciągu trzech kwartałów 2011 roku wykupiło pełny pakiet (więcej niż w latach 2009 i 2010). Udział wykupujących pakiety jest – jak poprzednio – największy wśród turystów z krajów pozaeuropejskich i krajów „starej Unii” wraz z Niemcami, oraz tych, którzy podróżują drogą lotniczą. Nieznacznie spadł odsetek turystów dokonujących rezerwacji usług przed przyjazdem.

Organizacja przyjazdu (%)	Ogółem	Niemcy	14 UE	Nowe kraje UE	Ro., Biał., Ukr.	Główne zamorskie
Zakup pakietu	17	20	19	6	11	34
Zakup części usług	7	5	16	4	1	18
Tylko rezerwacja	7	6	19	1	0	8
Samodzielnie	69	69	46	89	88	40

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

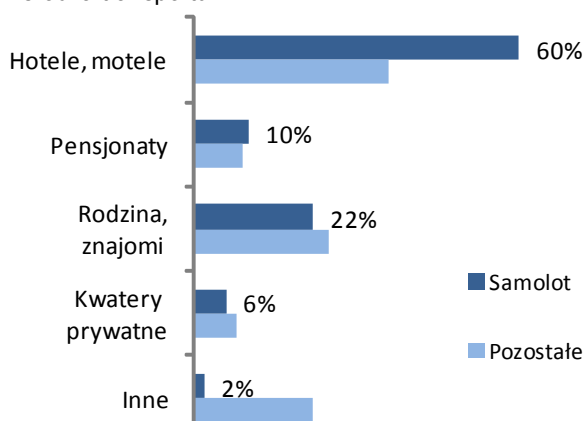
Rys. 2. Zróżnicowanie sposobu organizacji podróży według środka transportu.

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Baza noclegowa

Rys. 3. Zróżnicowanie bazy noclegowej według środka transportu.

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Z noclegów w obiektach typu hotelowego korzystało ogółem 43% turystów (podobnie jak w 2010 roku, ale mniej niż w 2009). W grupie gości z niesąsiednich krajów „starej Unii” udział nocujących w hotelach lub motelach nie zmienił się. Z bazy typu hotelowego korzystało 60% turystów badanych na lotniskach (podobnie jak w 2010 r.).

Udział nocujących u rodziny lub znajomych wyniósł 24% i był nieznacznie niższy niż rok wcześniej. Spadek ten nie dotyczy turystów z Niemiec i pozostałych krajów „starej Unii”.

Miejsce noclegów (%)	Ogółem	Niemcy	14 UE	Nowe kraje UE	Ro., Biał., Ukr.	Główne zamorskie
Hotele, motele	43	38	55	36	37	67
U rodziny/znajomych	24	26	26	11	28	23
Pensjonaty	9	15	9	4	3	6
Kwatery prywatne	7	7	6	12	8	1
Inne	17	14	4	37	24	3

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Liczba wizyt w ciągu roku

Turystykę przyjazdową do Polski charakteryzuje znaczna liczba wizyt tej samej osoby w ciągu roku. Liczba osób odwiedzających Polskę jest znacznie mniejsza niż liczba wizyt. Do regularnych gości w Polsce należą Niemcy oraz turyści z pozostałych krajów sąsiedzkich, a zwłaszcza: Białorusini, Litwini i Ukraińcy, co wiąże się z licznymi podróżami handlowymi lub tranzytowymi z tych krajów.

W 2011 roku częstość wizyt ponownie wzrosła – osiągając bardzo wysoką średnią 9,1. Można uznać, że wahania rozmiarów turystyki przyjazdowej do Polski wynikają w dużej mierze ze skłonności do ograniczania lub zwiększania częstości przyjazdów. A skłonność ta jest bardzo podatna na fluktuacje koniunktury gospodarczej i relacje kursów walut.

Cechy demograficzne

Nowością w tegorocznych badaniach jest wprowadzenie pytania o polskie pochodzenie. Pytanie sformułowane możliwie szeroko, tak więc pozytywnej odpowiedzi na nie mogli udzielić zarówno ci, którzy po czuwają się do bliżej niesprecyzowanych tzw. „polskich korzeni”, jak i po prostu Polacy mieszkający poza Polską. W ciągu trzech kwartałów 2011 roku jedna piąta badanych turystów zadeklarowała (szeroko pojęte) polskie pochodzenie. Największy odsetek turystów polonijnych stwierdzamy w grupie „ważne kraje zamorskie” (tu chodzi głównie o Stany Zjednoczone i Kanadę); niewiele mniejszy odsetek turystów polonijnych stwierdzamy wśród przyjezdnych ze wschodu („karta Polaka”), a także z krajów starej Unii.

Grupy wieku (%)	Ogółem	Niemcy	14 UE	Nowe kraje UE	Ro., Biał., Ukr.	Główne zamorskie
do 24 lat	5	2	9	7	4	5
25 do 34	18	13	19	22	23	16
35 do 44	38	37	34	45	42	26
45 do 54	25	28	24	19	23	20
55 do 64	11	15	11	6	7	26
65 i więcej	3	5	3	1	1	7
Polskie pochodzenie (%)						
Tak	20	14	27	13	28	30
Nie	80	86	73	87	72	70

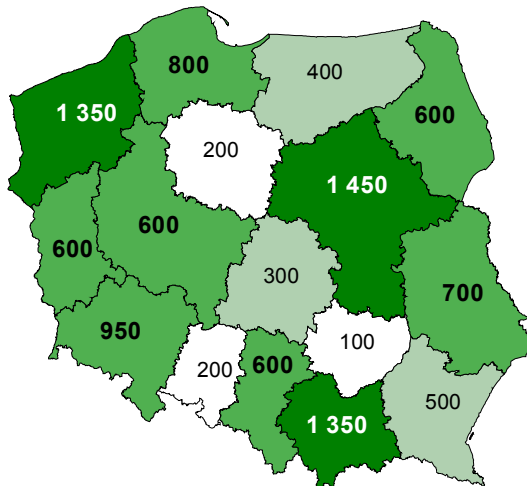
Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Struktura wieku turystów odwiedzających Polskę jest bardzo stabilna - ze stałą dominacją grupy wieku 35-44 lat i stosunkowo słabą reprezentacją grup najmłodszych i najstarszych.

Rozmieszczenie terytorialne wizyt turystów zagranicznych

W trzech kwartałach 2011 roku, podobnie jak rok wcześniej, do najczęściej odwiedzanych województw należały: mazowieckie, zachodniopomorskie, małopolskie i dolnośląskie. Mazowieckie, małopolskie i dolnośląskie zawdzięczają swoją pozycję głównie turystom korzystającym z transportu lotniczego, zachodniopomorskie zaś jest odwiedzane przede wszystkim przez turystów zmotoryzowanych.

Rys. 4. Liczba wizyt w województwach (tys.)

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Na podstawie naszych przybliżonych oszacowań można stwierdzić wzrost liczby wizyt turystów w większości województw, a zwłaszcza w: śląskim, warmińsko-mazurskim, pomorskim, mazowieckim i dolnośląskim. Spadek objął województwa podlaskie i lubuskie

Jako uzupełnienie danych pochodzących z rejestrowanej przez GUS bazy noclegowej warto zwrócić uwagę na rozkład terytorialny korzystających z kwater prywatnych.

Tabela 2. Struktura korzystających i udzielonych im noclegów w kwaterach prywatnych według województw (ogółem Polska = 100%).

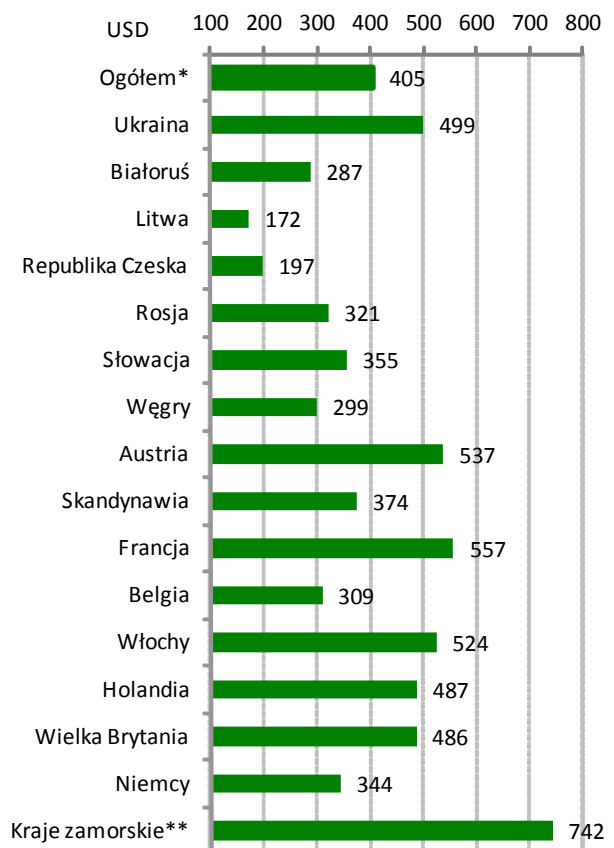
	Korzystający	Noclegi
dolnośląskie	11%	11%
kujawsko-pomorskie	2%	2%
lubelskie	3%	2%
lubuskie	4%	2%
łódzkie	3%	2%
małopolskie	15%	15%
mazowieckie	6%	11%
opolskie	0%	0%
podkarpackie	9%	3%
podlaskie	12%	21%
pomorskie	11%	11%
śląskie	3%	3%
świętokrzyskie	1%	0%
warmińsko-mazurskie	6%	5%
wielkopolskie	6%	4%
zachodniopomorskie	8%	8%

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

III. Wielkość i struktura wydatków turystów

Przeciętne wydatki turystów, poniesione na terenie Polski, oszacowane na podstawie badań przeprowadzonych w okresie od stycznia do września 2011 roku zostały oszacowane na poziomie 405 USD na osobę i 80 USD na jeden dzień pobytu (średnie ważone). Wzrost przeciętnych wydatków na osobę był w stosunku do ubiegłego roku znaczący i wyniósł około 20%.

Rys. 5. Przeciętne wydatki turystów na osobę w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku w USD (według krajów)

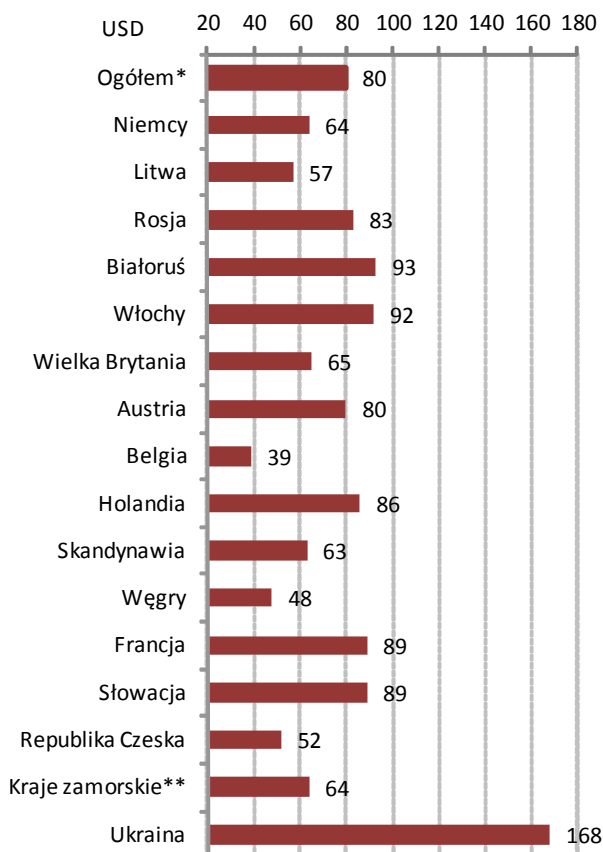
Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Kraje zamorskie: Australia, Japonia, Kanada, Korea Płd. i USA.

Średnie wydatki na osobę według krajów wahały się w granicach od 172 USD (Litwa) do 792 USD (wybrane kraje zamorskie). Zwraca uwagę fakt, że rozbieżności pomiędzy najwyższymi i najniższymi wydatkami uległy w stosunku do porównywalnego okresu 2010 roku zwiększeniu. Zmiany, obserwowane w ciągu trzech kwartałów 2011 w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku są dość jednorodne i korzystne: w odniesieniu do większości najważniejszych rynków zanotowano wzrost przeciętnych wydatków, a spadki dotyczą tylko przyjazdów z Belgii, Włoch i Wielkiej Brytanii. Największy wzrost odnosi się do takich krajów, jak: Holandia, Austria, Ukraina, Słowacja i Węgry.

Jeśli chodzi o przeciętne dzienne wydatki turystów, analiza danych z trzech kwartałów pokazuje, że wahały się one w granicach od około 39 USD (Belgia) do 168 USD (Ukraina). Zmiany przeciętnych wydatków dziennych były niejednorodne, podobnie jak rok wcześniej. Znacząco wzrosły wydatki nierezydentów z Ukrainy i Holandii, spadły zaś – z pozostałych ważnych rynków.

Rys. 6. Przeciętne wydatki turystów na 1 dzień pobytu w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku (w USD) – według krajów

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Rys. 7. Wydatki turystów w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku według celu podróży (w USD)

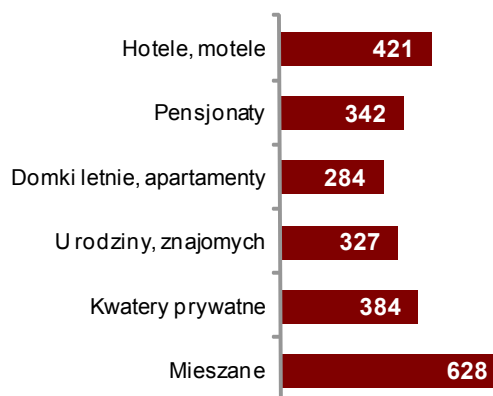

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

W okresie styczeń-wrzesień 2011 roku najczęściej wydawały osoby deklarujące zakupy na własne po-

trzeby jako główny cel podróży, następnie ci, którzy przyjechali w sprawach służbowych i typowo turystycznych. W stosunku do trzech kwartałów 2010 roku zmiany poziomu wydatków według deklarowanych celów podróży były dość jednorodne: obserwuje się wzrost wydatków związanych ze wszystkimi rodzajami pobytów (w największym stopniu: wizyty w celach zdrowotnych, służbowych i zaopatrzeniowych), a zaś spadek przeciętnych wydatków na osobę odnosi się wyłącznie do przejazdów tranzytem.

Rys. 8. Wydatki turystów w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku według rodzaju wykorzystywanej bazy noclegowej (w USD)

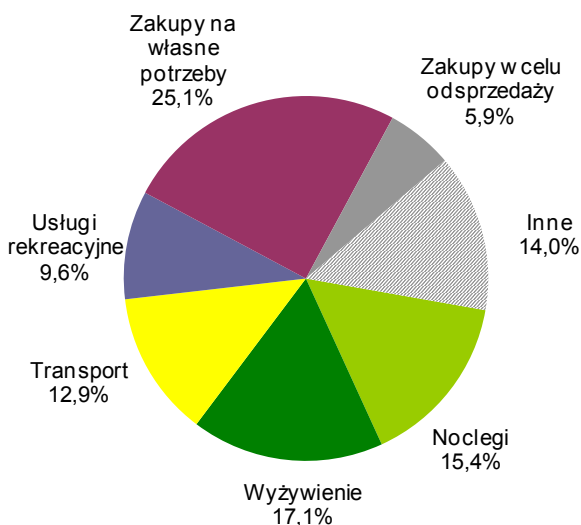
Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011r.

Analiza średnich wydatków na osobę według miejsc zakwaterowania wskazuje, że w okresie trzech kwartałów 2011 roku najczęściej wydawały w Polsce osoby zatrzymujące się w mieszanych rodzajach zakwaterowania (przeciętnie 628 USD na osobę), następnie w hotelach i motelach (421 USD) i kwaterach prywatnych (przeciętnie 384 USD na osobę). Najmniejsze wydatki od lat związane są z noclegami w domkach letnich i samodzielnych apartamentach (mieszkaniach) wakacyjnych. W 2011 roku notuje się dość znaczący wzrost przeciętnych wydatków osób korzystających z noclegów w domkach letnich, hotelach i kwaterach prywatnych natomiast spadek – zatrzymujących się w pensjonatach.

Analizując rodzajową strukturę wydatków warto zauważyć, że w badanym okresie turyści przeznaczali 15,4% pozostawionych w Polsce sum na noclegi, a 17,1% na żywnienie. Tak jak w porównywalnym okresie poprzedniego roku znaczącą część stanowiły wydatki na zakupy na własne potrzeby (25,1%). Uzyskane wyniki pozwalają także na bardziej szczegółowe rozszacowanie wydatków ponoszonych w ramach głównych grup rodzajowych, zwłaszcza w odniesieniu do żywienia i transportu. W ciągu trzech kwartałów 2011 roku wśród wydatków przeznaczonych na żywnienie 79,4% wiązać należy z korzysta-

niem z usług gastronomii, a w kosztach transportu ponad 62% stanowił zakup paliwa.

Rys. 9. Struktura wydatków poniesionych przez turystów na terenie Polski w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku (w %)

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

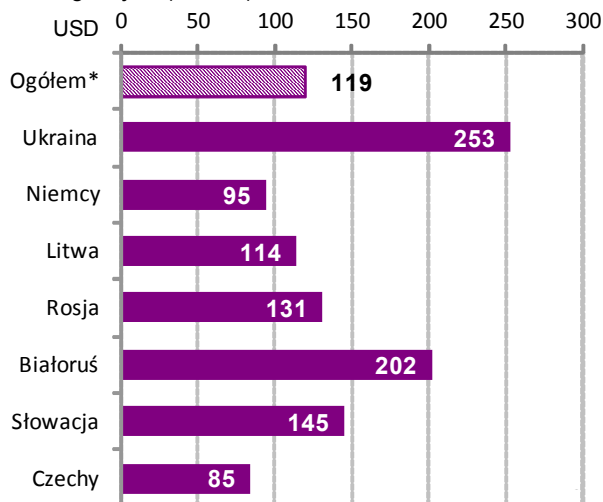
W badanym okresie udział wydatków pokrywanych kartami płatniczymi wyniósł nieco mniej niż poprzednio (26,1% wobec 29,4% w 2010 r.). Od kilku lat badanie pozwala także na ocenę zależności pomiędzy wiekiem respondentów, a ich przeciętnymi wydatkami. W 2011 roku najwięcej wydawały w Polsce osoby w wieku 25 – 34 lata, najmniej zaś – najstarsze (55 lat i więcej). W badaniu wciąż trudno ustalić jednorodną, powtarzalną tendencję w tym zakresie.

IV. Wydatki odwiedzających jednodniowych

Analiza badań przeprowadzonych w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku pozwala oszacować przeciętne wydatki odwiedzających jednodniowych na poziomie 119 USD na osobę (średnia ważona), o ponad 13% więcej niż w poprzednim roku. Podobnie jak w poprzednim roku w tej grupie nierezydentów zdecydowanie najwyższe, i rosnące, wydatki zadeklarowali Ukraińcy (około 253 USD, wobec 227 USD w ciągu trzech kwartałów 2010).

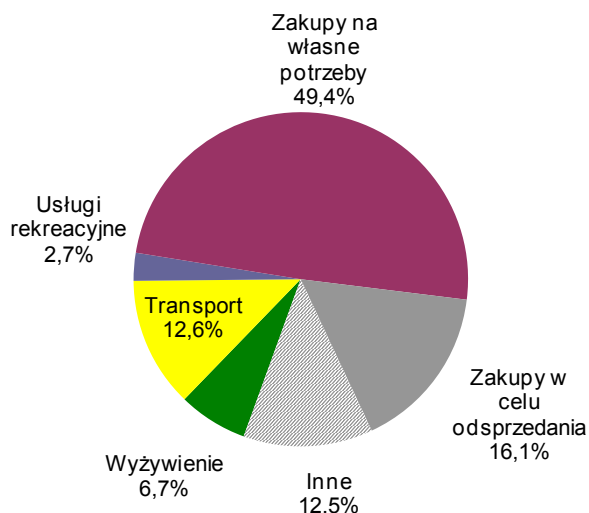
Warto zauważyć, że w badanym okresie notuje się wzrost wydatków w odniesieniu do przyjazdów ze wszystkich krajów sąsiedzkich (największy w odniesieniu do wydatków nierezydentów z Rosji, Słowacji i Czech). Podobnie jak w poprzednich latach, przeciętne wydatki jednoznacznie rosną wraz z odległością od granicy, na jaką podróżują nierezydenci.

Rys. 10. Przeciętne wydatki odwiedzających jednodniowych w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku według krajów (w USD)

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011 r.

Rys. 7. Struktura wydatków odwiedzających jednodniowych w okresie styczeń-wrzesień 2011 roku (w %)

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2011r.

Dane z trzech kwartałów 2011 roku pokazują, że odwiedzający jednodniowi blisko połowę wydatków przeznaczali na zakupy na własne potrzeby (49,4%), a następnie na transport (12,6%). W kosztach żywienia warto zwrócić uwagę na rosnący udział usług gastronomicznych (w 2011 ok. 67%, w 2010 – niemal 60%). Koszty transportu były jak zazwyczaj zdominowane przez wydatki związane z zakupem paliw: stanowiły one aż 91,6% ogółu wydatków na transport (w 2010 - 85,8%). Udział zakupów w celu dalszego odsprzedaży był nieco wyższy niż w pierwszych trzech kwartałach 2010 roku (16,1%, wobec 14,6% w roku poprzednim).

V. Podsumowanie

Analiza sytuacji, z jaką mieliśmy do czynienia w zagranicznej turystyce przyjazdowej do Polski w ciągu trzech pierwszych kwartałów 2011 roku pozwala przede wszystkim zwrócić uwagę na to, że obserwowane tendencje były zdecydowanie korzystne w stosunku do tych, które zanotowano w ubiegłym roku. W tym kontekście warto odnotować kilka zjawisk szczególnych:

- Trzy kwartały 2011 roku cechuje wzrost przeciętnych wydatków w porównaniu do analogicznego okresu 2010; odnosi się to zarówno do turystów, jak i odwiedzających jednodniowych; dla wielu krajów taka sytuacja dotyczy zarówno pierwszego półrocza, jak i trzeciego kwartału.
- Jeśli chodzi o turystów, w trzecim kwartale spadły wydatki nierezydentów z Francji, Rosji, Litwy i Białorusi, w sposób wyraźny wzrosły natomiast wydatki Austriaków, Słowaków i Węgrów. A zatem trzeci kwartał to zdecydowanie pozytywny okres, zwłaszcza jeśli chodzi o poziom wydatków turystów i zmiany w liczbie ich przyjazdów (zwłaszcza z takich krajów, jak: Niemcy, W. Brytania, Holandia, Włochy, Ukraina, Białoruś, Rosja oraz ważne kraje zamorskie).
- W segmencie odwiedzających jednodniowych, zanotowano niewielki spadek liczby przyjazdów, wszystkie kraje cechuje natomiast wzrost przeciętnych wydatków (szczególnie duże wzrosty odnoszą się to do nierezydentów z Rosji, Ukrainy i Słowacji).
- Ważnym – korzystnym dla polskiej gospodarki – zjawiskiem jest odwrócenie tendencji spadkowych w odniesieniu do wydatków zarówno turystów, jak i odwiedzających jednodniowych z Niemiec.
- Wyjaśnienie zmian poziomu wydatków wiąże się przede wszystkim z rosnącym w badanym okresie kursem dolara i euro wobec złotego, ale także z pewnymi zmianami w strukturze przyjazdów i wydatków: wzrost wydatków związanych z podróżami służbowymi oraz motywowanych celami zdrowotnymi, niewielki wzrost w segmencie typowej turystyki oraz wzrost wydatków związanych z podróżami po zakupy.
- Podobnie jak w poprzednich dwóch latach, obserwacja rynków wschodnich pokazuje, że utrudnienia w przekraczaniu granicy UE nie wpływają negatywnie na poziom wydatków. W stosunku do porównywalnego okresu 2010 roku wzrosły wydatki nierezydentów ze wszystkich krajów sąsiedzkich, zarówno turystów, jak i odwiedzających jednodniowych. Wzrosła również liczba przyjaz-

dów (z wyjątkiem jednodniowych podróży z Białorusi). Należy w tej sytuacji oczekiwać, że łączne przychody dewizowe z sąsiedzkich rynków wschodnich utrzymają w 2011 roku swoje znaczenie.

- Dotychczasowe oszacowania pozwalają sądzić, że rok 2011 będzie okresem pozytywnych zmian w poziomie łącznych wpływów dewizowych z tytułu podróży nierezydentów. Jeśli dotychczasowe tendencje utrzymają się, można się spodziewać wzrostu wpływów zarówno z rynków wschodnich jak i z wielu rynków zachodnioeuropejskich. Przyczyną tych zmian są przede wszystkim korzystne dla eksportu zmiany kursów walut.

*Witold Bartoszewicz,
Teresa Skalska*

Warszawa, listopad 2011 r.